

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre:	16 kor. — fill.
Egy évre:	5 —	Fél évre:	8 —
Fél évre:	2 —	Negyed évre:	4 —
Negyed évre:	1 —	Egy órára:	70 —
Egy órára:	1 —	Egyes szám ára:	4 fillér.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

10 soros hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

TÁVIRATOK.

Az angol királynő halála.

Meghalt Viktória, az angolok nagy királynője. Nyolczvanegy évig élt s hatvanhárom esztendőn keresztül igazgatta a világ leghatalmasabb államának a kormányát. Uralkodása világ jelentőségű eseményekben gazdag, élete annyi körülménytől befolyásolt, mint ezer meg ezer más emberé. És mégis sirba kellett szállani a nagy fénynek, a nagy dicsőségnek. És mégis meg kellett halnia, mert ő is ember volt.

Haláláról a következő táviratokat vettük.

London, jan. 23.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Viktória királynő **este egynegyed hét órakor csendesen elhunyt.** Elte utolsó pillanatában egész családja mellett volt.

London, jan. 23.

A Viktória halálát jelentő gyász-hir vétele után a miniszterelnök és az államtanács elnöke azonnal Osborneba utaztak s tudatták a walesi herceggel, hogy az angol korona reászállott.

Délután érkezett táviratunk a következőket tudatják:

Budapest, január 23.

Covesből sürgönyzik, hogy Vilmos német császár, az elhunyt királynő unokája az angol birodalom új uralkodójával **Edward Alberttel** Londonba utazott.

Budapest, jan. 23.

Londonból jelentik, hogy Viktória királynő holttestét pénteken viszik Windsorba.

Budapest, jan. 23.

Párisból sürgönyzik: Az itteni lapok véleménye szerint az angol királynő halála a délafrikai háboruban a burookra kedvező jelentékeny változást fog előidézni.

A királynő halála és a magyar képviselőház.

Budapest, jan. 23.

A képviselőház mai ülése 10 órakor kezdődött. A képviselők kivétel nélkül fekete ruhában jelentek meg. Dániel Gábor elnökölt s a gyűlés megnyitása után meleg szavakkal emléke-

zett meg Viktóriáról. A magyar képviselőház jegyzőkönyvében fejezte ki részvétét s erről az angol parlamentet értesíti.

A kegyelet jeléül ezután a gyűlést fél órára felfüggesztették.

Fejérváry állapota.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, január 23.

Fejérváry miniszter jobban van. Az orvosok véleménye szerint most már minden veszedelmen túl van.

Verdi állapota.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, jan. 23.

Milánói sürgönyök jelentése szerint Verdi állapota állandóan válságos. Felépüléséhez nincs remény.

Elítélt lapszerkesztő.

Szeged, jan. 23.

— A „Debreczen“ eredeti távirata, —

Sima Ferencz csongrádi lapjának szerkesztőjét, Gálffy, ki a legutóbbi szentesi választáskor a csendőrök kakaostollas betyároknak nevezte, a törvényszék két hónapi fogságra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte.

China.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

London, jan. 23.

A lapok egy máltai táviratot közölnek, a mely szerint a Canopus és Ocean nevű angol hadihajók azt a parancsot kapták, hogy Kinába menjenek.

Tőzsde.

Budapest, 1901. jan. 23.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti ákról:

Déli zárlat:

Buza	1901. Áprilisra	7.50	7.51
	1901. Októberre	7.60	7.61
Rozs	1901. Áprilisra	7.35	7.36
Tengeri	1901. Májusra	5.02	5.03
Zab	1901. Áprilisra	6.06	6.07
Amerika	3/8	olesóbb.	

Szell Kálmán s a nemzeti-ségek.

Szell Kálmán, a hányszor csak alkalma nyílik, soha sem mulasztja el hangzatos kijelentéseket tenni, hogy ő bár nem erőszakos, kérelhetlenül erélyes magyar politikát csinál. A tények azonban nem egészen így beszélnek, már pedig az irás szava szerint „gyümölcsseiről ismeritek meg a fát“. Lássuk csak, melyek ennek a bár nem erőszakos, de azért erélyes politikának már is a gyümölcssei.

Ime, nyilvánvaló jelenség, hogy az ország nemzetiségei — hogy úgy mondjuk — fellélekettek és egészen feszélyezetlen nyíltsággal lépnek sorompóba a magyar állami és nemzeti eszme ellen, E részben igen jellemző tünet p. o. az is, hogy a mult esztendőben talán 7 vagy 8 új oláh újság indult meg s mind erősebben hangoztatják, hogy az oláhoknak meg kell szüntetniök a passzivitást, vagyis a képviselőválasztásoktól való tartózkodást, még pedig nem azért, mintha most már több tisztelettel viseltetnének a magyar alkotmány intézményeiről, hanem mert a mai politikai viszonyok közt több a reményük a magok hazellenes törekvéseinek érvényesítésére. Hát a szászok mit csinálnak? Azok meg éppen szemérmetlen pökhendiséggel tüntetnek a magyar nemzeti állam eszméje ellen. Segesvárott beigtatják a főispáni székbe gr. Bély Lászlót s Nagy-Küküllő vármegye hivatalos szónoka a törvényhatóság közgyűlésén az új főispánt német nyelvű üdvözlő beszéddel fogadja. Rassó városába szintén új főispán vonul be s nemcsak hogy a város nevében a polgármester németül üdvözli, hanem maga a főispán is németül válaszol rá. S ha a magyar állami hatalom hivatásszerű képviselői ekként a magyar állam tekintélyének, a magyar törvény tiszteletének rovására keresik a szász urak kedvét, ha ezeket ugyszólván megerősítik abban a lázadó gögjükben, hogy a szász földnek s a szász népnek nem lehet közössége a magyarsággal: csodáljuk-e akkor, ha az elkapatott pángermánok N.-Szebenben megcsinálják az ismeretes színházi botrányt s lehetetlenné teszik, hogy az Uránia a maga mutatványait magyar szövegű magyarázattal is kísérje.

Régi dolog az már, hogy ezekkel az elbizakodott emberekkel szemben szép szóval semmire sem lehet menni s különösen mióta a nagy német birodalom megalakult, azóta nem férnek a bőrükben. Valóban, csak éppen arra volt szükség, hogy pangermán ábrándjaik a magyar államhatalom részéről is legyezetéssel találkozzanak. S csak folytatni kell ezt a rendszert, s a következő az lesz, hogy nemcsak színházi demonstrációk lesznek a magyar nyelv ellen, hanem a magyar szót számúzik minden nyilvános helyről s aki magyarul szól, érez, azt megverik, kidobják úgy, hogy a szász városokban magyar embernek lehetetlen lesz megélnie.

Ez a mézes-mázos politika, mely immár odáig jutott a nemzetiségek kegyének keresésében, hogy a magyar nyelv jogainak rovására a törvényt is megszegi, veszedelmes, kárhuzatos s nem lehet más következése, minthogy tönkre teszi azokat a sovány eredményeket is, melyeket a nemzeti állam kiépítése körül eddig elértünk. S hogy ezt nemcsak mi látjuk így, s a mit irunk, nem a kákán is csomót kereső ellenzékeskedés, arról ugyiszólván az ország összes törvényhatósága bizonyítványt állított ki, midőn a Háromszék vármegye által indított mozgalomhoz csatlakozva, felírt az országgyűléshez a nemzetiségi törvény megváltoztatása iránt. Az a törvény 32 éve van életben, de a magyarságra nézve csak most kezd tűrhetlenné válni, mert a törvény kezelése más volt eddig és más ma. Eddig a törvényt lehetőleg mindig a magyar ál-

lami és nemzeti érdekek javára magyarázták; most olyan gyakorlat kezd lábra kapni, hogy ahol csak lehet, a nemzetiségek javára magyarázzák a törvényt. Ezért kezdenek a magyarok idegeskedni s ezért kérik a törvényhatóságok egymás után a törvény megváltoztatását.

Szél K. okosan tenné, ha nem értené félre ezt a mozgalmat. Kárhuzatása az nem csupán a rossz törvénynek, de annak a rossz politikának is, mely a rossz törvényt még rosszabbul alkalmazza. Intés az, hogy a magyar állami és nemzeti érdekek már is kockán forognak s felhívás a kormányhoz, hogy a veszedelmes utról forduljon vissza.

A magával való nagy megelégedésében Szél K. vajjon megérti-e ezt?

Színház és művészet.

Buborékok.

Ime, nem mondhatja senki, hogy nem pártolják Debreczenben kellőképpen a színházat. Csak ki kell elégiteni közönségünk műizlését és akkor mindjárt megszűnik az „igazgató elleni gyűlölet” és az ellene indított „h a j s z á k.” Csakhogy ehhez természetesen jó darabok, praecis előadás kellenek, nem a meg nemrég műsoron levő brettli-darabok. Ilyen fehér holló volt a tegnapi est darab. Csiky 3 felvonásos vígjátéka került színre. A nagyszámu közönség jól mulatott a kedves vígjátékon, mely különösen a mai világ léha, külszínre adó alakjait ostorozza. A mindennapi életből vett alakokat láttuk mozogni a színpadon, mindmennyi jól sikerült alakja a nagy irónak.

Az előadásról a teljes elismerés hang-

gasztott, s a ki csak úgy félvállról fogadta „adj Isten!” köszönésemet.

Elmondám, hogy mifele járatban vagyok, miért tértem be csendes hajlékába. . . hogy a törvény . . .

Erre a kijelentésre csipőjére tette tisztás kezét a gyönyörű teremtes, elibem állott gömbölyű fehér karjaival, piros, pozsgás arczával, égő szemével, s aztán elkezdett pattogni.

— De hiszen! hallja édes galambom! (galambjának nevezett, a feleségem barázda billegetőnek) ide ugyan hiában tette be a lábát, én ugyan egyik kérdésére sem felelek, aztán ki is kérem magamnak, hogy az én házamban irkáljon össze-vissza botorkáljon, mert a milyen igaz, hogy Kádár Jutka a nevem, hat év óta özvegy vagyok, tizenhat éves voltam mikor az én bölög emlékezetű elöttársammal Nagy Ártándi Ártándi Benedek urammal a magyar vallás (ev. ref.) szertartása szerint egybekeltem s az ötven köblös földben — mit lelke jó uram nekem testált, gazdálkodom, adómat pontosan fizetem, az Isten házat minden vasárnap felkeresem, senkinek egy krajczárral adósa nem vagyok, Hajda-Szoboszlón születtem, apámat Kádár István ö kigyelmét 1840-ik esztendőben Debreczen alatt ölték meg a muszkák — hát e mondó vagyok ismétlem kigyelmednek, ha innen e ház pitvarából izibe ki nem takarodik az ur! . . . hát. . .

ján szólhatunk. Első sorban ki kell emelnünk K i s s Irént, kinek legsikerültebb alakításai közé tartozik a mai. Teljes művésze ragyogott játékában. Finom, diskrét volt mindvégig. Nyílt színen is számos tap-sot kapott. Méltó partnere volt Nagy Gyula is. Tanay, Szathmáry, Halmy Margit és Fáy Flóra emelték az est sikerét. Komjáthyból ki-kitörtek az Othelló reminiscenciák, Breznay pedig gyakran ragadtatta tulzásba magát.

Örülünk, hogy „fatal, kezdő, de tehetséges naturbursch” unkat végre olyan neki való szerepben láttuk, melyben érvényesül tehetsége. Szívesen láttuk tőle a jól sikerült — inas alakítását.

Színház és közönség.

Hosszabb cikkben emlékeztünk meg egyik multheti számunkban a színházi bizottság üléséről, melynek előrelátható s mégis fenomenális eredménye az volt, hogy Komjáthynek ismét bizalmat szavazott a bizottság tagjainak többsége.

A gyűlésről való referadánkban térszűke miatt nem foglalkozhattunk a részletekkel. Most azonban, éppen a Bölöny meghívására irányult mozgalom ötletéből reflektálni óhajtunk a polgármesternek és más tagoknak az említett ülésen hangoztatott ama kijelentésükre, hogy: Debreczenben a közönség, vagy legalább annak tekintélyes része m i n d e n t e k i n t e t b e n meg van elégedve színészeinkkel, színházi viszonyainkkal s az előadásokkal.

E passusra im következik a válaszuk. A nagy közönség nincs, nem is lehet megelégedve szintársulatunkkal, akár részleg, akár egyetemleg; s különösen nem az utóbbi felfogásban. Hogy ez így van, legfényesebben bizonyítja az a körülmény, hogy Nagy Bölöny Józsefet, a kolozsvári színház volt

— De lelke! szép virágszálom! szól-tam közbe.

— Virágszála a seprű, meg a lapát — pattogott vissza a haragos néber — még csufolódni is ráér?! — de már ezt nem tűröm. Nesze neked virágszál! s tele szórta szememet buza liszttel, aztán kidöczeitett a pitar ajtón.

Harmadik napon Hugli Fridolin lakására tértem be. Ez az ur doktor, borbély, fodrász, mütő, foghuzó, piktör, diszitő, zenész, tánczrendező, minden volt egy személyben. Jaj! volt annak, a ki öt borbély urnak merete szólítani. Doli-tram! doktor uram volt a neve, így titulálták őt a belső emberek, bírák uramék, egyházi kurátor. Pertu volt mindenkivel, csak én velem nem, csak az én poharamhoz nem tudta oda-kocchezintani a poharát. Haragudott rám szörnyüségesen, volt is rá oka. Bíró koromban vonakodtam részére telepítési engedélyt adni.

Mikor szobájába léptem, kényelmes karosszékében ült ő kigyelme, bodor füstöt cregetett öblös pipájából. Köszönésemet nyájasan fogadta. Felállott . . . elémbe jött, kezemet szorongatta, leültetett egy kopott divánra, s elkezdett nekem a fájós, az odvas fogak gyógyításáról praelegálni. Bizonyította, hogy a rossz, az odvas fogra leggyökeresebb orvosság a hideg vas.

Majd magához intette tizedesemet, egy

Népszámlálási kalandok.

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Elbeszélés után írta: **Galánffy Lajos.**
(Folyt. és vége.)

Ki is állottam, daczára annak, hogy egy lakostársam se kínált meg egy pohár asszonyfözte pálinkával, egy pohárka borral. Lötöttem, futottam napestig mint az Orbán lelke, mint kádár gyakran tekintgetve az égre, sóhajtván báresak még este ne lenne. Az este, a baroménes ezerszer megfordult agyamban, ugyanannyiszor hideg borzongás futott rajtam keresztül.

Késő este tértem haza. Mikorra házam kis kapuját kinyitottam . . . kirázott a hideg . . . pár perc múlva forró voltam mint a tűz. Feleségem szó nélkül engedte hogy párnáim közé bujjak. Elaludtam.

Az éjjeli órákban felébredtem . . . az én kedves anyjokom ágyam előtt ült nagy karos székében . . . édesdeden szundikált. A kis asztalkán ott állott a nagy tál tele jégdarabokkal, . . . a kifacsart vizeskendő homlokomra volt borítva. Engemet ápolt a lelke! Lecsüngő kezeire forró csókot nyomtam. A czuppanásra felriadt életem párja, aztán odaborult a nyakamba.

A gyertyát eloltottuk.

Második napon egy kaczkias menyecske házába nyitottam, a ki épen kenyeret da-

intendánsát meghívták Debreczenbe. S kik hívták meg? És miért hívták meg?

Talán azok hívták meg, kik élvezik a jó korrekt előadásokat? Talán azok, kik soha nem járnak színházba s csak a „személyes animozitás alapján támadó helyi lapok” után indulnak?

Oh nem! Városunk egész haute voléjeja, társadalmunk legfelsőbb elemei, a legtekintélyesebb férfiak, a legbuzgóbb színházlátogatók, a legnagyobb közbecsülésben álló emberek, kiket nem érhet a személyes érdek gyanuja, ezek, igen ezek irták alá a listát, melynek Bölöny meghívása a célja.

Azon urak, kik a meghívó levél alá irták a nevüket, oly egyéniségek, kikre az önkénykedő bizottság nem csaphatja le oly könnyen kárhóztató vótumát, mint a szegény sajtóra, mely igazmondásáért a legcsunyább a legfájdalmasabb gyanúsításoknak van kitéve.

A sajtó nemcsak ütni, de dicsérni is tud. Mutatja ezt, hogy örömmel megragad minden alkalmat, mikor jó előadásokról referálhat. Igen, üres házak is mind azt bizonyítják, hogy a sajtónak van igaza. S valahányszor jó darabokat látunk, kögönség is szép számmal van, mert a kögönség a mellett, hogy éhes a jó előadásokra, önmaga is képes kritikát gyakorolni. S az ily kritika ellen, mely személyes meggyőződésből fakad, senki nem léphet fel kifolyással.

Ennyit, csak ennyit akartunk megjegyezni, hogy mindenkit meggyőzzünk a mi konzekvenciánkról. A mi következtetésünk pedig itt jön:

A szinügyi bizottság bizalmat szavazott az igazgatónak és társulatának. E bizalomszavazásra frappáns feleletet adott

ezüst forintost nyomott markába azzal, hogy az árendástól egy üveg likört hozzon. Míg távozott el tizedesem, beszólította magához a műteremből a hórihorgas adjunktusát, aztán minden szabadkozásom daczára, lekaptak tiz körmőmtől, befogták a számat, hogy ne kiabálhassak, végig nyujtottak a divánon. kipeczkelték a számat, s Fridolin uram egy csipővással kirántotta egyik zápfogamat.

A kinpadról felvászorogva, elkezdtem ordítani, lármázni, hogy rendőrt hívok, hogy bejelentem . . . hatalmaskodási pert indítok ellene.

Ravaszul mosolygott a kópé s így felélt: Senki sem fogja elhinni, tudja amice! senki. Jó szántából jött hozzám, nem huztam be erőszakkal. A minapába kendővel takargatta arcját. Igaz, hogy csak egy mérges véremelkedvény (pattanás) volt arczán, de hát azt hitte, a ki látta, hogy a foga fáj tisztelt kegyednek, Ki fogja elhinni, hogy más okból s nem ezért kereste fel lakásomat? Patyarba! nincsen-e igazam, mi?! Aztán a tizedes is igazolandja, hogy kezet fogtam önnel, örültem látogatásának snap-szót hoztattam, ergő humillime, ki fog panaszanának hitelt adni. Tanácslom! tessék a történetekről bölesen hallgatni, mert még ráadásul k nevetik. Sok borsot tört barátocskám az orrom alá, forrt is bennem a pulykaméreg, na de kiöntöttem ma, visszaadtam a kölcsönt . . . kivettem a zápfogot. Tudom, hogy egy kissé sajog a helye, de

a debreczeni színház törzsbérlő közönsége, mikor Bölönyt meghívta. Ez viszont a bizalmatlanság szavazata volt. Hogy melyik a nyomósabb, melyik az őszintebb, melyik a jogosultabb, azt a közönségre és a szinügyi bizottság ítéletére bizzuk. Azért mindkettőre, hogy személyes kedés gyanujába ne keveredjünk.

Különbben üdv velünk és velük!

A Nemzeti Szalon válsága.

A Nemzeti Salon-ról azt híresztelték ujabbán, hogy válságba jutott. A Szalon most francia kiállítás akar rendezni s a személyi ellentéteken kívül valószínűleg ez a kiállítás vitte be a társaságba a bomlás csiráját, mert a tagok egyrésze a magyar művészetre határozottan károsnak és veszedelmesnek tartja az idegen kiállítást. László Fülöp pár hónapi elnökösködés után erről a tiszteről lemondott s kilepett a Szalonból. Szana Tamás, Tolnay Ákos, Zemplényi Tivadar, és Spányi Béla is. Szana a múlt héten erős bírálatot mondott a Szalonról, a miből heves hiriapi harc fejlődött ki, kiméletlen témadásokkal és az ügynek épen nem használó személyeskedéssel. Mint mondják, e miatt most már többen is kiakarnak lépni a választmányból s ez egyesületből.

A Szalon választmánya ma foglalkozott ezekkel a híresztelésekkel s a Szalon ellen indított támadásokkal. A felszólalók azt hangoztatták, hogy a Szalon egyáltalában nem jutott válságos helyzetbe, mert van lelkes vezetője, van ezer tagja, van pénze s megnyerte már a közönség rokonszenvét is. Egynehány tag kilépése nem sodorhatja az egyesületet válságba. A tervezett francia kiállítás sikere biztosítva van már is és éppen ez a siker volt az oka az egyesület ellen megindított hajszának. A választmány ezután László Fülöpnek s a többi tagoknak a kilépését tudomásul vette és Hock János alelnöknek bizalmat és önfeláldozó munkásságáért köszönetet szavazott.

hát el fog mulni, csak tessék a szájét gyakran hidegvizzel öblögetni. Majd el is felejttem, kérem csak, itt a foga, tegye zsebre, vagy foglaltassa aranyba, gyönyörű példány . . . olyan fehér, mint a sóvári opál kö . . . jó lesz melltűnek.

— Á! tizedes ur! megérkezett! Haló! Alexander, hol vannak a kis poharak? Itt vannak! Tessék csak tekintetes . . . Péter ur! tizedes uram! koczszintunk! Egészségükre kívánom. No, még egygyel, repete uraim! remek egy ital . . . így la! alázolgája, alázatos szolgája! Karsamadiener!

Mikor Hugli uram az ajtót magára huzta, olyan furcsán nézett reám a tizedesem, s mikor az ebédnél feleségem feldagadt arczomat meglátta, olyan gyengéden czirógatta meg mind a két orczámat, pépet akart főzni, s rögtön hideg borogatást rakni a daganatra.

Tiltakoztam ellene, pedig annyira fájt az álkapczám, hogy szikrákat hánytak szemem, nem bírtam enni a lágy kenyeret, a puha tyukhust, csak úgy nyeldestem az eledelt, mint a kiéhezett szarka fiu a hus darabokat.

A feleségem vallatni kezdett. Azt mondtam neki, hogy meghültem, fáj a torcom, nem bírok nyelni. S mérges pattanástól ismét feldagadt az arczom.

Mai napig sem tudta meg, mi a bajom, és nem tudja senki sem, de nem is fogja megtudni ember fia. Megörzöm titkomat.

NAPI HIREK.

Viktória.

Viktória angol királynő tegnap este fél hét órakor meghalt.

Meghalt tehát, miután haldoklásával néhány napig izgatottságban tartotta a kedélyeket nemcsak itt a vén Európában, de az egész világon. Viktória halt meg, ki hatvanhárom esztendőn keresztül igazgatta a világ leghatalmasabb kormányát. Az a Viktória, kinél hosszabb ideig nem trónolt még uralkodó, kinél nagyobb dicsőséggel, nagyobb tapintatossággal férfi is alig uralkodott.

Nyolczvanegy éves volt az agg királynő, kinek most kápráznék a szeme, ha a történelmi fejlődés kaleidoszkopján egyszerre végig nézhetne uralkodásának az eseményein. Tünelmes világot látna, melyből zürzavárosan emelkednének ki a féktelen toryk és vhidek áskálódásai, a vad néger törzsek halált kiáltó felkelései, az észak-amerikaiak szertelen arányu lázadása és a szegény, az elhagyott buroknak halál-siralma.

És mindez egy emberéleten át! Egy asszony kormánya alatt. Mesés arányaival megdöbbentő ez a tudat. Maga a nyolczvan-két év, míg szive dobogott, nagy lelkének rendkívüliségének a jelzője. Szép, nagyon szép kor mindenkinek ez; de különösen feltűnő egy uralkodónőnél, ki a napi ügyek fejleményeinek figyelemmel kísérése mellett a világ politika gondjai is aggasztanak.

Ez a világpolitika a főtényező, miből Anglia nagyhatalma fakad. Ez a világpolitika a legátkosabb valami, melynek parancsszavára, tisztán önzésből, érdekből népek buknek és állanak talpra. Szövevényes összeköttetés, a legvadabb törzsekig ható felsőség, a főuralom elismertetésének vágya, a nemzetközi szereplés ogy dolgok, miknek elintézése hatvanhárom esztendőn keresztül férfinak, erélyes férfinak is gondot adna.

Nagyanya volt egy másik nagyhatalmasság urának, Vilmos német császárnak. Hasonló rokoni kötelék fűzte hozzá a minden oroszok czárját. A német hercegeknek egész raja kézesókolója volt. Igen, matróna volt nemcsak a közönséges emberek, de az uralkodók közt is. Családja volt neki, s e család minden tagja kormányzott, uralkodott s ha nem is közvetlenül, de közvetve mindenesetre függőben voltak a nagy Viktóriától. Ha családja tagjait mozgósítja, s ezek ismét fegyverbe hívják alattvalóikat, a világ sorsa tisztán rajta állott volna.

Halála nem meglepő, mert nem idejekorán történt. De érdekes, de kábitó, mert vele együtt sirbaszállani látjuk azt a hatalmat, mely eddig legalább tisztán az ő nevével említettett. Uralkodása alkotmányos volt, a minthogy más nem is lehetett a szabad Anglia földjén. Neve nagy

és tisztelt volt s felszázadot erősen meghaladó uralkodása példátlan

Különb -- ember volt ő is. Ember, és pedig nem a legjobbakból. A politika vele is játszott, gyakrabban, mint ő azzal. Hogy ez igaz, mutatja a burok halálharca, mely a most beálló belpolitikai zavarok miatt valószínűleg sötét bizonyos több eredményt fog felmutatni.

És nem hajlonganak többé a puderes arczu, térdnadrágos szolgálk a fehér főkötös Viktória mama előtt. És nem siet meghajtott fejjel, kézesókra készen az oroszok és németek hatalmas uralkodója a nagymama lábai elé. És nem lesz tanulmányfejük az élclapok rajzolóinak, kit egysorba állítsanak Krügerrel.

Odafenn harangoztak, mennie kellett! Csak úgy mint a többinek! Az Ur tőle is megkérde a nevét. Az agg királynő büszkén mondhatja azt ki:

— Viktória!

— tán.

Az anyagilkos szeretője szabadlában.

Megirtuk annak idején, hogy Antos Gyulát, a földesi szörnyű anyagilkosság tettesét elfogta a csendőrség. Büntársul szeretőjét Katona Agnest nevezte meg, s azt mondta, hogy a fiatal menyecske bujtogatta fel őt a szörnyű tettének elkövetésére. A gyilkos vádjára letartóztatták Katona Agnest is s már három héten át volt a debreczeni királyi ügyészség fogja. A vizsgálat folyamán azonban kiderült, hogy a gyilkos szeretője ártatlan, és hogy egyedül csak az elvetemedett suhancz a bűnös. Ennek alapján aztán Hoffmann vizsgáló bíró, aki a vizsgálatot vezető szabadlábra helyezte a rosszakaratulag bevádolt menyecskét.

Elhunyt aggyastyán.

Balkányi Ede drt városunk közszeregetben álló kerületi orvosát súlyos vesztés érte. Édesapja Balkányi Jakab 83 éves korában, 60 évi boldog házasság után f. évi január hó 21-én Kis-Várdán elhunyt. Az elhunyt 32 évig városi tanácsos volt Kis Várdán. — Puritán jelleméért és gondolkodás módjáért s jótékonyágáért köztisztviselőnek s szeretetnek örvendett. — Lelkiismeretes, pontos tisztviselő volt mindig. Súlyos betegsége gátolta az utóbbi időben, hogy hivatalos teendőinek eleget tegyen. Az elhunyt nemes szívű öreg urat e hó 22-én temették el Kis várdán a lakosság nagy részvéte mellett.

A népszámlálás eredménye.

Reggeli laplataink konstatálják, hogy Debreczenben a népszámlálás befejezést nyert s egyértelműleg konstatálják, hogy Debreczen lakossága az utóbbi 10 év alatt 18.000 szaporodott, vagyis Debreczen lakosainak száma 75964 lélek. Most teljesen illetékes helyről annak a kijelentésére kérnek fel bennünket, hogy a reggeli lapokban

közölt számadatok tévesek. A népszámlálás még nincs befejezve Debreczenben. A népszámlálás eredményéről közölt fenti s a reggeli lapokban is közzétett adatok csak hozzávetőlegesek s a népszámlálási iroda egyik tulbuzgó alkalmazottja szolgáltatja ki. Ha a népszámlálás teljesen be lesz fejezve, azt még a felülvizsgáló bizottság revidálja át s csak akkor tudható meg a biztos eredmény, mi e hó végénél előbb aligha történik meg.

Alapítványok a főiskolának.

Néhai Kövesdy János tudvalevőleg összesen 320 ezer koronát hagyott közművelődési s emberbaráti célokra s ebből 120 ezret a főiskolának. Most adták be az alapító levelet végakarátának valóitói, örököse Bilkei Kövesdy Imre és a végrendelet végrehajtója Szilágyi Károly ügyvéd, 20 ezer kornát a főiskolai énekkar olyformán kap, hogy 14 ezer korona egy hetedrészének kamata az énektanár jntalma lesz, ötödöd kamatából évenként országos pályázati kell hirdetni, egyik évben világi dalra, másikban templomi, harmadikban temetési énekre. Egy hetedrész kamatot a bírálók kapják; 6000 korona kamata pedig — az énekkar tagjai közt kerül kiosztásra. — Százezer koronát hagy a debreczeni református egyetemen létesítendő egy jogi tanszékre; az egyetem megnyitáig az összeg az universitás ezéljaira kamatozik s a Sövägő féle száznegyven ezer koronás és más alapítványokkal a távol jövőben az egyetem eszméjének megtestesülést adhat. Márk Endre és neje Lengyel Emilia pedig együtt 20.000 koronás alapítványt tettek egy közgazgatási tanszékre.

Megzavart temetés.

Világosi tudósítónk írja, hogy ott a napokban egy részeg garázdálkodásaival egy temetési menetbe vegyülvén, botrányt okozott s miután a község házára kísérték, ott felakasztotta magát. Az eset a következő: Egy Tirlea Tódor nevű, 55 éves, galsai születésű, napszámos ember ittas állapotban haladt az utcán, mikor egy temetési menettel találkozott. Dirlea a menetbe vegyült s ott éktelen hangon lármázni kezdett. Ezért a község házára kísérték, hol egy zárkába helyezték el, míg mánorát kialussza. Nem sok időre benyitottak hozzá, ekkor azonban Dirlea már holtan függött az ablakvason, ahova magát felakasztotta.

Végzetes pálinkaivás.

Lőrinczi Mária késes-utcai lakos tegnap este egy kis pálinkára szomjazott. Előkeresett a bugyellárisából 12 krajczárt, hogy vesz rajta egy kis jóféle sziverösítőt. A gondolatot tett követte s pár percz múlva meglegedetten húzott egy jókorát a nemes italból. A másik pillanatban már rémes sikoltásban tört ki s kinosan fetrengett a

földön. A házbéliek azonnal orvosért szaladtak, a ki csilapító szert adott be a fájalmában vonagló asszonynak. Mikor magához tért azt mondta, hogy úgy érzi magát, mint a forró spanyolviaszkotivott volna. Azt hiszik, hogy a kereskedő tévedésből sósavat adott pálinka helyett. A vizsgálatot megindították.

Az első napsugár.

A fagyból, hóból, szürke égből tegnap egyszerre elővillant a fény, a melegség, az emberek boldogon sóhajtottak:

— Ime, a nap!

Hónapok óta alig láttunk belőle valamit s most egyszerre itt van, elűzte a szomorú, szürke fellegetek, elparancsolt a nehéz ködöt s lön egyszerre igazi világosság. A négy fal között didergő ember kiszabadul a levegőre. a beteg boldog reménykedéssel néz kifelé: talán jön már a gyógyulás onnan a magasból, a honnan mindent várunk.

Tudjuk, hogy csalóka vagy te januári napsugár, de a mikor olyan édes a családod, Már érezzük a tavaszi szellőt, álmodozunk ibolyáról, zöldelő fákról és az asszonyok, oh — új tavaszi divatról.

A koresóját elrakjuk, nem busulunk utánna. Mihelyt megcsap bennünket a tavasz, nem akarjuk látni a telet. Lehet, hogy holnap, vagy holnapután ismét elborul az ég. A meleg nap elbukik a rongyos fellegek mögé s neveti az emhert, a ki csalódva néz fölfelé.

— Csak ennyi volt az egész!

Lehet, hogy így lesz. Megint bemelegyünk a szobába, de bennünk van a tavasz. Érezjük, ha csak egy pillanatra is, nem félünk a téltől, menni fog rövidesen. Onnan felülről megjött az izenet: csak rövid ideig tart az uralkodása.

Nem sokáig kellesz már ócska vakályha, kidobunk. A télkabattól is megválnak persze különféle módon. Jön a színek uralkodása, kivirul a fa és az asszonyok — kalapja.

Nem fogunk szaladni az utcán, de lassan ögyelgünk, gyönyörködünk majd a felebarátunk leányában és feleségében, elfelejtkezünk a hivatalos órákról, elkésünk a színházakból, mert a tavasz kívánja. No de ne siessünk.

Most még csak kóstolót kaptunk: várjunk, várjunk! A tél kemény legény, nem hagyja magát; a mikor elmenőfélben van még visszanez ránk, a fogát viciorítja s ha csak szerét teheti, bizony megmegráz bennünket bucsuzóul.

A szerb-ittebei dráma kacsa.

Mostanában az a szenzációs hír járta az egész magyar sajtót, hogy Szerb-Itteben, Torontálmegyében egy gazdag takarékpénztári igazgató hirtelen halállal kimult. Nem sokára kiderült, hogy a felesége mérgezte meg, mire az asszonyt letartóztatták. A mérget egy nagybecskereki orvos, volt kedvese, adta neki s ezt is vizsgálat alá vonták. Az asszony azonban a börtönben megmérgezte magát, így akarván kikerülni a földi igazságszolgáltatást. Mint a „Torontál” című nagybecskereki újság írja, ebből az egész drámából egy szó sem igaz, mert nem szerb, sem Magyar-Itteben nem halt meg legutóbbi időben takarékpénztári igazgató.

Gyilkos cipészlegény.

Véres gyilkosság történt tegnap este — írja szegedi tudósítónk — Tamásy György cipész műhelyében, hol Toiczakov Pál 18 éves mokriai illetőségű legény összeszólalkozott Barna Antal topolyai illetőségű 19 éves legénynyel. Valami csekélység volt szóban, de a tüzesvérű cipészek hamarosan vérengzés színhelyévé tették a műhelyt. Toiczakov ugyanis a vita hevében egy kaptafával akart argumentálni, a mi annyira dühbe hozta Topolya hős fiát, hogy felkapta az asztalon fekvő suszterkést és azzal lágyékon szurta Toiczakov kollegáját. Tamásy mester már csak arra érkezett a műhelybe, hogy a legény véreben fetreng. A súlyosan megsérült legényt a közkórházba vitték, a hol Hubacs Pál vizsgálóbíró kihallgatta a haldokló Toiczakovot. Az önként jelentkező Barnát a rendőrség letartóztatta.

A braganzai herczeg újabb hamis váltói.

Varga Antal uzsorás ellen, aki tudvalegőleg váltót hamisított a braganzai herczeg nevére, ma Fittler Dezső dr. ügyvéd özv. Toldyné, továbbá egy Bárczy nevű zongora tanítónő nevében, a kiknek pénzeit V a r g a a gyümölcsöztette, csalás és okirat hamisítás miatt újabb feljelentést tett Varga ellen, aki ezen nőknek 18000 és 9400 koronáról szóló váltókat adott fedezetül, a melyek a braganzai herczeg névalírásával vannak ellátva. — Ezekről az aláírásokról azonban kitűnt, hogy hamisítva vannak. — Ezeken kívül még egy állami tisztviselő részéről is tétetett magánokirat hamisítás és csalás miatt feljelentés Varga ellen, mert ez egy olyan 15000 koronáról szóló fedezeti váltót adott neki, melyről kisült, hogy 1500 koronáról hamisította.

Kereskedő tánczestély.

Az idei farsangi mulatságok egyik legfényesebbike lesz az a tánczestély, melyet a kereskedők febr. 9-én tartanak az Arany Bika dísztermében. Az évenként megtartani szokott ez estélyeknek ugy fényesége, valamint keresetlen jó kedve rég ismeretes a debrecznyi művelt társadalom előtt. S örömmel nézhet elébe ennek a mulatságnak is, melyeket a buzgó rendezőség az eddigieknél is fényesebben fog megtartani. A rendezőség élén Szabó Kálmán, a ker. és iparkamara, Fenyéri Zádor Lajos a kereskedő társulat és Sesztina Jenő, a ker. ifjak önképző egyesületének elnöke állanak. A rendező bizottság elnöki tisztét pedig Szabó Sándor tölti be. A nagy érdeklődéssel várt tánczestélyre a meghívókat igen nagy számmal bocsátották ki.

Gyilkos merénylet a templomban.

Nagyvárad levelezőnk felháborító eset hírére táviratozza: Mocsida községben a görögkeleti templomban mise közben egy részeg ember nagy botrányt csinált. Goldies Péternek hívják, Berohant a templomba s éktelen lármát csapott, majd ütlegelni kezdte az ajtatos hívőket.

Ennyit ér a szentetek ni! — kiáltotta s e pillanatban elsütötte revolverét. A golyó csak egy hajszálnyira repült el a pápa feje felett s az egyik oltárkép homlokába fu-ródott. A templomban óriási riadalom támadt, a merénylőt lefegyverezték, ütlegel-

gelni kezdték s ha a csendőrség meg nem szabadítja, a feldühödött nép agyonveri. Letartóztatták.

Tolvaj hetes.

Hosszu ideig szolgált Kiss András hetes Deák András gazdálkodónál. A szorgalmas, munkás legény lassanként megnyerte a gazdája bizalmát, — s az ügyes paraszt fiúnak többször megfordult pénz a kezében. Kiss András azonban az utóbbi időben valami könnyelmű leányzóval állt össze s a léha életre adta magát. Tegnap 100 forinttal beküldte a gazdája a postára, esteledett már s Kiss András még akkor sem tért vissza. Keresésére indultak s egyik külvárosi kocsmában akadtak rá, a mint a szeretőjével mulatott. A hűtlen hetes 40 frtot már elköltött a gazdája pénzéből. Most a rendőrség fogja megbüntetni.

Dióssy főhadnagy sorsa.

A székesfehérvári rejtélyes kasszalopási eset még mindig élénken foglalkoztatja a közönséget. Érsekújvári tudósítónk ma felkereste dr. Turchányi László járási orvost. a ki a fogoly Dióssy Viktor főhadnagynak sógora. Dr. Turchányi kijelentette, hogy ő a kárösszeg letételét Lyro ezredesnek csakugyan felajánlotta. De határozottan tévesnek nyilvánítja azt az értesítést, hogy ezt oly czélből ajánlotta volna föl, hogy ennek fejében az ügyet és vizsgálatot szüntessék be.

Mert ő a kárösszeg letételeit csak kauzcióképen arra ajánlotta fel, hogy a fogva levő főhadnagyt szabadlábra helyezték s ez így az ellene emelt vád ellen szabadon védekezhessen és a tettes kikutatásának maga is utána járhatson. Dr. Turchányi egyenesen Lyro ezredesre hivatkozott annak igazolására, hogy ajánlatát kifejezetten így és nem másképen tette. Az orvos kijelentette továbbá, hogy Dióssy főhadnagy ártatlanságáról a családnak minden tagja meg van győződve. Kikutattak pinczét, padlást, minden zugot, a hol a kassza elférhetett volna, de sehol nem találták.

Dióssy Imre, a főhadnagy testvére 2000 korona készpénzt tett le a fővárosi államrendőrségnél annak a számára, a ki a tolvajt felkutatja. Érsekújváron a fogságban levő főhadnagyt kifogástalan jellemű embernek ismerik és a neki tulajdonítható büntetést itt annál érthetlenebbnek tartják, mert testvére csak az utóbbi időben örökölt 600.000 korona értékű vagyont s mindig nagy bőkezűséggel adott a testvéreinek belőle.

Gyilkosság a vasuti kupében.

Mint valami rémregény izgalmas fejezete, úgy hangzik az angol lapok tudósítása egy rablógyilkosságról, melyet tegnapelőtt követtek el Southampton és London között közlekedő gyorsvonaton. A vonat egyik harmadik osztályu kocsijában Southamptontól fogva egy szalaszban utazott egy Pevison nevű kereskedelmi utazó és egy King Rude nevű özvegyasszony. A winchestéri állomáson beszált egy har-

dik utas és helyet foglalt az egyik sarokban.

Mikor a vonat újból elindult, King asszony az ablaknál állt és a vidéket nézte, mignem egyszerre lövés zaja riasztotta fel. Hátrafordult és halálrémülten látta, hogy az új utitárs agyonlőtte a kereskedelmi utazót. Térdre vetette magát a gyilkos előtt és könyörgött, hogy őt ne bántsa, mire ez leeresztette a már lövésre emelt revolvert és kijelentette, hogy nem lesz bántódása, ha nyugodtan viseli magát.

Az asszony összekuporodott a helyén, a gyilkos pedig hozzáfogott, hogy áldozatának zsebeit kikeresse, mikor kitekintve az ablakon, észrevette, hogy a vonat már Vauxhall állomás közelébe jutott. Attól tartva, hogy az asszony az állomáson zajt üt, újra felragadta a revolvert és reálította az asszonyra.

A lövés talált és az asszony összerokkadt, a gyilkos pedig felszakította az ajtot és még mielőtt a vonat az állomásra beérkezett kiugrott a kupéból. A menekülés azonban nem sikerült, mert a súlyosan megsebesített asszonynak még volt annyi ereje, hogy lármát csapott, mire a vasuti munkások üldözőbe vették a gyilkost és egy gázgyár műhelyében, a hol el akart rejtőzni, kézrekerítették. Parker-nek hívják, azelőtt a haditengerészetben szolgált, a honnan tolvajlás miatt kellett eltávoznia. Azt mondja hogy a rablógyilkosságot azért követte el, mert pénzt akar szerezni, hogy elvehesse a leányt, a kit szeret.

Fehér Estély.

A debreczeni Jogász és Tisztviselői Kör Fehér Estélyének tánczrendező bizottsága f. 1901. Január hó 26-án szombaton este 6 órakor a Jogász és Tisztviselői Kör helyiségében rendkívül fontos gyűlést tart, melyre a t. rendező urakat ez uton is meghívja, s lehetőleg teljes számmal megjelenésüket tisztelettel kéri: a rendezőség.

Gyilkos lóköltő.

Sarkadon e hó 19-én éjjel vakmerő gyilkosságot követtek el. Az utóbbi időben ugyanis nagyon elszaporodtak Sarkadon és a vidéken a lótolvajok. Alig volt nap lólopás nélkül. Szombaton este Laponyi Mihályt sarkadi lakos maga ment ki az istállóba, hogy a lovaira vigyázzon. Lefekvés előtt az istállóajtót bereteszelte. Ejjeltájban arra ébredt fel, hogy az istállóajtót fessegetik. Laponyinak az volt a terve, hogy a tolvajokat megfogja. Nem csapott lármát, hanem várt, míg az istállóba bejönnek. Egy vasvillával odaállt az ajtó mögé. Nemsokára az ajtot benyomták s két szálas ember lépett be. Laponyi fölemelte a vasvillát s az elsőre rásújt, de abban a pillanatban a másik ember odaugrott s egy hatalmas késsel mellbe szurta Laponyit. A lótolvajok elmenekültek s Laponyi azon véresen bevászorgott a szobába. A felesége azonnal orvosért és csendőrkért futott. Laponyi azonban tegnap kiszenvedett. Háber Gyula községi orvosnak sikerült a tetteseket kikutatni. Dr. Hábert ugyanis vasárnap egy beteghez hívták, a kinek a koponyája meg volt repedve. Ez a beteg Czingl Ferencz volt, az az ember, a ki Buss Mihály nevű társával együtt akarta Laponyi lovait ellopni s ezt ütötte le Laponyi. Az orvos fölfedezésére a csendőrség elfogta Buss Mihályt, a ki töredelmes vallomást tett. A másik tolvaj felgyógyulása kétséges.

A Polgári Takarékszövetkezet

(Piacz u. 88 sz. Geréby-ház) ez uton is tudatja a n. é. közönséggel, hogy 1901 évvel V. évtársulatát megalakította. Az intézet mely a már lefolyt négy év alatt is kétség-

telen nagy szolgálatot tett úgy a helyi, mint vidéki közgazdaságunknak; fejlődésével és váratlan erősbödésével a jövőben is garanciát nyújthat arra, hogy tagjainak a tökélygyűjtés könnyen lehetővé tétele mellett a legolcsóbb kölcsönöket nyújthatja. A helyi szövetkezetek között pedig az egyedüli mely a takarékoságot s így a tőkék gyűjtését a legszegényebbek is lehetővé tudja tenni, amennyiben legkisebb betétjét 20 fillérben állapította meg, s az egyes évtársulatok csak négy évi időtartamuk. A beiratkozások, melyek már is tömegesen történnek, d. e. 9-12. d. u. 3-5 óráig az intézet irodahelyiségében eszközölhetők, s a betétek után — további intézkedésig, még mulasztási díj nem szedetik.

Rabló kocsis Kályánban.

jan. 23.

Gál Gyula kályáni nagybirtokost körmondfont módon lopta meg egy tolvaj. Beállt hozzá kocsinak. A gazdának rendkívül tetszett a szolgálatkész, intelligens, világhírtas kocsis.

Értelmiségével és ügyességével néhány nap alatt teljesen megnyerte gazdája bizalmát és jóindulatát. E hó közepén Gál Gyula elutazott hazulról mezőségi birtokára. Neje pedig rokonai látogatására, Kolozsvárra jött. A haznál a gazdasági felügyelő s a kocsis maradt.

A kocsis 1/2 napra a felügyelőt szabadságot kért, hogy bejöhessen Kolozsvárra. Megkapta. A koreszmárostól pedig egy fél napra 6 frtért szánt bérlet.

E szánon bejött Kolozsvárra. De nem jött üres kézzel. Összeszedte a gazda és a neje összes ékszereit, fehérneműket, férfi ruhákat, az összes ezüst ékszereket, feltörte a Wertheim-szekrényt, abból valamennyi értékpapírt, tak. pénztári könyvet, készpénzzel összeszedett és elszállított, Kolozsvárra érkezve, szerdán jegyet váltott s a reggeli gyorsvonattal odább állt.

A betörő tolvaj kocsis most mindenfelé keresik, hogy a több ezer forintra menő lopott jószág egy részét bár visszaszerezzék. A nyomozás eddig nem vezetett sikerre.

Az az érdekes, hogy a tolvaj kocsinak a legjobb bizonyítványai voltak magyar főúri családoktól. Beszél magyarul, németül, francziául és angolul. A tett elkövetése után a kocsis címére egy külföldi városból levél érkezett. E levélben figyelmeztették a kocsisat a gyors cselekvésre. Ugy látszik, ez tagja egy nemzetközi betörő bandának.

A kocsis egy csomó alkulesot hagyott hátra. A nyomozás erőlyesen folyik.

Farkasok vándorlása.

jan. 23.

Az országban kivétel nélkül erős télünk van már közel három hét óta. Befagyott a Duna, Tisza. Dráva és a mire rég nem volt eset, a Száva is.

Nincsen nyílt folyó, patak sehol az egész országban, nincsen tehát gátja sem a farkasok vándorlásának, a beállott vizeken csordástól kelnek át s vonulnak végig területéről-területre. Ez a magyarázata a farkasok hirtelen megszaporodásának, s hogy igen

gyakran jön a híre annak, hogy ordasok itt is, ott is fölfaltak vándorutasokat.

Mert az a sok farkas, amely most Magyarországon garázdálkodik, nagyobbreszt nem itt termelt, hanem a szomszédos országokból sompolygott be hozzánk.

Az oroszországi nagyon erős tel lehajította az orosz farkasokat a galicziai tájakra és onnan Magyarországra.

A Moldván keresztül betörő farkasok is többnyire délorosz vidéki és részben romániai farkasok.

Az Alföldre betört farkasok Szerbiából lepték el a sík területeket s a dunántúli vidékek várhatják a boszniai s horvátországi farkasokat. Szóval a fenevadak, ha az idő nem válik enyhébbre — a mire tél közepén kevés a kilátás — mindjobban elszaporodnak széles ez országban s tömegtelen kárt, okoznak emberekben, háziállatokban és vadaskertekben. Minden magyarországi vadászársaságnak, a melynek területén farkasok bukkannak föl, össze kell fognia s tüzzel-vassal irtania az ordasokat, hogy a veszedelemnek elejét vegyék.

Szerelmi dráma Galsán.

(Gyilkos festősegéd.)

— Saját tudóistónktól. —

Január 23.

Galsán a mult héten szerdán, f. hó 16-án vérfagyasztó gyilkosság történt. Egy rossz hírű nőt ölt meg egy festősegéd a Bleiziffer Józsefné-féle szállóban.

A gyilkos önmagát jelentette fel a világiosi csendőrségnél, melynek jelentésére Halászi Béla albiró, dr. Balás és dr. Abonyi községi orvosokkal a boncolás megejtése végett kiszállott; az aradi ügyészséget dr. Meszlényi Antal kir. alügyész képviselte.

A hullát a galsai előjáróság a szállóból kiszállította a községi temető halottas házába, hol a boncolás folyt. A hulla fején, balhalántékán, tátongó seb volt s a halántékesont öt darabra volt zúzva. A gyilkos, kit Hadházi Gábornak hívnak, töredelmes vallomást tett.

Debreczenbe való fiu, huszonöt éves, mesterségére nézve festő-segéd.

Hónapokkal ezelőtt indult el Debreczenből munkakeresés céljából s miután munkát nem kapott, házról-házra járt, koldulásból tartotta fenn magát.

E hó 15 én kedden délután naplemente után ért Galsára, hol már egyszer volt. Ismerte a Bleiziffer-féle szállót, tudta, hogy ott kapni éjjeli szállást. Betért tehát a tutajdonosnéhoz, ki 10 fillér lefizetése ellenében kijelölte számára a szobát, hol meghálhat.

Mikor Hadházi Gábor a számára kijelölt szobába bement, már volt ott két vándorló. Egy lakatossegéd és egy nő: Radinás Mila. A nő már aludt, a lakatossegéd még nem . . . Csakhamar megbarátkoztak, pálinkát hoztattak, iddógáltak s aztán nyugalomra tértek.

Réggel 7 óra lehetett, mikor a lakatossegéd vándorutra kelt. Hadházi ott maradt, szoba ereszkedett a nővel s miután megbarátkozott vele, pálinkát és kenyeret hozatott reggelire. Együtt fogyasztották el a reggelit s aztán tovább pálinkáztak. Dél felé

már oly bizalmas viszony fejlődött ki köztük, mintha régi ismerősök lettek volna.

Délután el'ogyott Hadházinak a pénze. Tanakodtak, miből lehetne ebédelniök s ekkor abban állapodtak meg, hogy elmennek a faluba, koldulnak pénzt s azon vásárolnak ebédrevalót.

Hadházi azonban alig tudott lábán állani annyira ittas volt.

A nő váltig biztatta: mennének már, mert este lesz s még nem ebédelték. De Hadházinak ekkor hirtelen más gondolata támadt.

Szenvedélyesen átkarolta a nőt s csókot kért tőle. Az azonban mintha már megundorodott volna szerelmesétől, eltaszította magát. Hadházi azonban nem tágitott. Ismét átkarolta, a nő ismét eltaszította magát.

Hadházinak ez a visszautasítás nem tetszett, méregbe jött és most már követelőzni kezdett.

A nő nem tágitott, de sőt csuf szidalmakkal illette udvarlóját. Ez visszaszidta. Szó szót ért s midőn a nő Hadházinak anyját szidalmazta, ez egy pad lábát próbálta kiemelni, hogy azzal megüsse. Amint a pad lábát feszegette, arról egy fejsze esett le; hirtelen felkapta, két kézre fogta s egy hatalmas ütést mért a nő fejére; Radinás Mila ezen ütéstől a földre bukott.

Hadházi rémulten látta tettének következményét. A nő ott vonaglott s hörgött a szoba földjén; lehajolt hozzá, megnézte s mivel látta, hogy az élet elszáll belőle, kitűtött a házból s feljelentette magát a csendőrségnél.

A csendőrség rögtön a tett helyére ment vele s miután a fejszét, melylyel a nőt megölte, elkobozta, Hadháziat átkísérte a világiosi járásbírószághoz, mely őt vizsgálati fogságba helyezte.

Radinás Mila csavargó nő, ki állítólag egy szentannai pincérrel élt vadházasságban ki elkergetvén őt, csavargásból élt. A galsai szállóban találkozott a könnyelmű életű nő gyilkosával, ki megfosztotta szerencsétlen életétől.

A kolozsvári remete.

január 23.

A kolozsvári népszámlálás alkalmával felfedeztek egy különös embert, aki valóságos remete életet élt egy barlangban. Korpuz János a neve s külsejére szakasztott olyan, mint a régi képeken a középkori remeték; hosszú fehér szakállt, vállaira omló ősz haját és daróckámszát visel. Lakása egy szűk odu a városon kívül, az ugynevezett Kányamál egyik dombjának oldalában. Valaki figyelmeztette rája a népszámláló biztosokat, a kik azután a keresésére indultak.

Sokáig bolyongtak ide oda a pusztai vidéken, térdig érő hóban, de sehogyan sem tudtak ráakadni. Egyszerre egy kis keskeny füstszalagot vettek észre, mely szürkésen gombolygott a felhőkkel bevont ég felé. Arra indultak.

— Be-besüppedtek jó mélyen a hóba, míg végre elértek a tüzet. A fahasábok egy

barlang szája előtt égtek pattogva, zajosan.

Az üregből se hang, se szó nem hallatszott. Néma csend és nagy sötétség volt odabenn. A népszámlálók bakiáltottak:

— Hé, ki van ott? Szóljon.

Kis nesz, aztán a lángok mögül egy patriarkális alak tűnt elő. Szőrcsuha volt a testén, fapapucs a lábán s az arcán redők és ránczok, — sok szenvedés tanúságai.

Mit akarnak az urak? kérdezte szelíden, csendesen,

Most népszámlálás van, mindenkit fel kell írni.

Azért jöttünk ide.

Az öreg, a mikor megértette, hogy miről van szó, megadta a feleletet a népszámlálók minden kérdésére. Az adatokból kintűnt, hogy 1811-ben született s már évek óta remetéskedik. Valaha Bem katonája volt s részt vett az erdélyi csatákban. Most már semmit sem akar tudni a világról. Nyaranta gyökerekkel táplálkozik, télen könyörületes emberek adományaiából él. Multjáról nem szívesen beszélt; nem akarta feltámasztani a sok keserű emléket. Egykor dús gazdag ember volt, de tönkre ment s most nincs egyebe annál a kis odunál, amelyben meghuzhatja magát. Sokat kell szenvednie, mert butora nincs és a fagyos időben is az anya földön hál.

A leány nevek jelentősége.

jan. 23.

A használatban levő szokásos leány nevek tarka vegyületét képezik a legkülönbözőbb nyelveknek, főleg azonban, a görög, latin és héber nyelvből erednek a szép hangzású leánynevek.

A görög nyelvből például a következők erednek, melyeknek jelentőségét zárjel alatt hozza toldjuk: Ágnes (a szemérmes), Dóris (a nagytehetségű), Dorottya (az Isten ajándéka), Laura (a részvételtjes), Helén (a világító), Irén (a békeszerető), Katalin (a tiszta erkölcsű), Melanie (a sötét.)

A latin nyelvből származnak: Beata (a boldog), Klára (a tiszta), Klementine (a szende), Emilia (a takaros), Francziska (angolul: Fanny, francziául Fanchon a szabad). Leonin (a bator). Luczia (a felvilágosodott), Margareta (a gyöngy), Natália (az életvidor), Otília (a szerencsés), Pauline (a csekély, alacsony), Rosalie (a rózsás szépségű), Sabine (az elrablott), Ursala (a nevetős.)

A héber vagy más keleti nyelvből eredtek: Anna (a kedves), Aline (a fenséges), Erzsébet (az Istentől megáldott), Gabriella (az isteni), Izabella (a szüzsies), Johanna (a kegyelt), Mártha (a szomorú), Maria (a makranczos), Rebeka (a jóltáplált), Sarah (az uralkodó), Susanna (a lilium tiszta), Sidonia (a halászleány).

A német eredetűek a következő nevek: Albertine (a nemes), Berta (fényes), Brigitta (a csillogó), Emma (a házias), Frieda és Friderika (a békések) Hedvig (a kicsi), Hilda (a kegyes kedves), Matild (a hős), Minna (a diszes ékes), Zelma (a gazdag), Vilma (a védő).

CSARNOK.

A bűn.

Irta: **Vadász Nándor.**

(Folytatás.)

És mindennap találkoztak. A gyönyörűségees tündérleány meg a szegény poéta. Hölgyeim és ájtatos kisasszonyok ne itéljék el őket — hisz úgy szerették egymást, tisztán nagy, igen nagy szerelemmel.

A templomban adtak egymásnak randevut. Nem hitva egyik a másikat, hiszen nem is beszéltek egymással. Csak a szemük pillantása találkozott egy másodpercze, a mikor jött a tündér kisasszony, meg mikor vége volt az istenitiszteleznek. Nem egyeztek meg előre, nem fordította el a szép Nelly as oitártól égő arcát s mégis tudta, hogy ott van a másik, tudta, hogy holnap is ott lesz.

S azaz ártatlan, fájdalmas, gyötrelmes szerelem olyan boldoggá tette őket.

Eltelt egy hónap, több is és most sem voltak egymáshoz közelebb.

Pedig a leány szeme olyan bátorítólag beszélt: „Hát szólj! beszélj már! Te vagy a férfi!”

És végre merész lett a szerény poéta s csak annyit sugott a templom ajtóban kijövetkor a mesebeli tündérleánynak:

— Holnap este... itt!

S másnap elrepült a szép tündérleány az aranyos palotából s a milliomos Garam hiába tépte ősz haját.

S aznap eltűnt a szomorú poéta is a városból és soha nem is látták többé.

Keresték a szép leányt, sürgönyöztek mindenfelé.

Hol jártak már ők akkor.

A nyugovó májusi nap piros sugarai besűrűdnek az ablakon át.

A butorok a székek, a zongora mind mind tele van virággal. Bágyadt kaméliák borítják az ágyat a melyek még az imént koszoruba kötve szerelmesen fonták át Nelly fejét.

A leány felnyitja lázas szemeit s körül hordozza tekintetét a szobában.

László a zongora mellett ül és szendereg. Mintha a halál csontkezevel ölelné felé s mintha hallaná a szavát a mint az beszél neki szerelmeiről, a bűnről, meg a halálról, igen igen a halálról, — s ő úgy retteg arra gondolni is.

Hirtelen felriad. Száraz, fullasztó köhögés vesz erőt rajta. Ez a tödövéz jele!

Igen, nem messze van már a vég! suttogja szomorúan és ismét lehajtja gondolat-terhelt fejét.

A leány pedig lágyan, szerelmesen hívogatja az ifjút, majd lekuszik az ágyról s szerelmesének a vállára teszi a puha kis kezét s a puha kis kacsó átfonja a költő nyakát és nesztelenül lágyan ölel lebben s égő arcához oda szorítja azt az álmodozó szomorú fejét.

— Hát nem szeretsz már Laczi?

A férfi felelet helyett átölelte karjaival azt a kislányos termetet s csókjaival borítja el a forró szerelmi tűzben égő arcot s őt is elfogja a vágy, a vágyakozás a bűn után s a mint hozzá tapasztja lábzan égő ajkát annak a vonagló testű tündérleánynak csók-szomjas ajkához szinte kacagni szeretne láz álmán s halál félelmén.

Hisz olyan rövid az élet! S a nő, a szerelem minden... minden!

S hamarabb eljött a vég, mintsem gondolták volna. — A tödövéz!

S felkereste őket a nyomoruság, a dermesztő nyomor. A férfi nem tudott írni — három hónapja fekszik. — Már a butorokat is eladták.

Az orvos azt mondja valami melegebb éghajlat alá kell vinni a beteget. Riviera vagy Nápoly, úgy még jó ideig is elhuzhatja, ha itt marad egy hónapot nem adnak neki.

Az asszony örvöngve roskad az ágyra. Nincs, nincs szabadulás!

Megkísérli ír az apjának.

Válaszra sem méltatják.

— Ne hagyj el — könyörög a napról-napra gyengülő beteghez — meghalok nélküled!

Letérdel a feszület ele.

Hirtelen iszonyu eszméje támad.

Isten, nagy Isten, bocsáss meg — s térdre rogy a kereszt előtt. — Érte teszem, az ő szerelméért az ő boldogságaért.

S a következő perczben leszalad a lépcsőn — — —

— Vége köv. —

Városi színház.

Holnap csütörtökön jan. 24-én:

Lear király.

Tragédia 5 felvonásban.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából január hó folyamán a raktáron levő

Női ruhaszöveteket

színes selymeket mosó vizezket, atlasz és batisztoikat, haraszt kendőket,

valamint

szőnyegeket, függönyöket

tetemesen leszállított árakon árusítjuk el.

Szabó Lajos Fiai

DEBRECZEN, Rózsatér.

7 méter egy ruhának való női divatszövet 1 frt 75 kr.

„Elite“ fényirda

Debreczen, piac-u. 81.

Bankpalotával szemben.

Ujonnan berendezett, a mai kor legmagasabb technika vívmányával.

Gyönyörű képek!

Méltányos árak!

Szives tudomásul!

Saját termésü, tiszta

természetes ó-borok**Szent-Anna puszta homoki szőlő telepünkről.**

Literes palackokban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 "
Veres asztali 98-ról	80 "
Veres Kadarka 98-ról	1.20 "
Asztali siller	70 "
Nagy burgundi siller	92 "

Palackokért 16 fillér letét.

Hordó számra való vételnél megfelelő engedmény.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos fiai cégnél Debreczen, Tisza palota
valamint

Geréby Fülöp Utódai uraknál.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Eladó vizsla. Magyar

szóra idomított, tiszta nemes németfaj 21 hónapos tigris színű vizsla, tipikus példány, ugy szinte egy 18 hetes angol-német keresztezett gyönyörű szép erőteljes jó hajlamu kölyök vizsla, mérsékelt áron eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Egy jó karban levő

czimbalom eladó Boldogfalva 11.

Egy szép ház, minden

elfogadható árban, esetleg részletfizetéssel azonnal eladó. Hat évig adómentes, teljesen újonnan épült, jövedelme 600 frt. Kedvező pénzkölcsön mellett. Értekezhetni Hatvan-u. 33. Utcza lakásban.

Gyárkémények,

kazánbe-falazások gépalapok és mindenféle diszkómives munkák, valamint nedves falaknak tökéletes szárazzá tételét 10 é. jótállás mellett elvállalja Szathmáry József építőmester Debreczenben Erzsébet ut 29.

Üzleti könyvek,

esinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Téli kabát prémmel
8 frttól.Flanell és selyem
blousok.Női és leány
félpaletok.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és**diszített női kalapokat****RÓZSA LAJOS**

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frttól.Gyermek köpenyek
3 frttól.Szörme gallérok, muf-
tok és nyakcolliék.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.